

ОГЛЕДАЈО

Тешовско - гостиварска епархија

Година 3 · Број 6 · мај 2016

„Ете тако се
празнува великиј ден,
кој ест христианин и кој ест
радлив за своја душа. А како гледам во
едни села, да чува Господ, диг грубо.

Ни христиани можем да ги наречем ни пак неверници.

Великиј петок и велика суббота јадат и пијат, и великиј пост
хора играат, со жена у постелџа спииат, на забита се клеветат, давиа
чинат, се пцуат, се тепаат, на сам ден велик ден причештиа чекаат. А
попот узел, осом села попуат, каде по напред да стасат, трчат от село
на село, со меинзил носит свјати тајн. А едни сиромаси христиани дури
ги жалим зашто до само полдне чекаат попа, на сам царскиј великиј ден
гладни стоат и чекаат попа да му донесет причесна и викаат: „Се забави
попот, тоа му било она му било!“ Другиј пак велит: „Хајде да му се натепамо,
ки уште еднаш да се не забават!“ А едни, чорбацие што сат, мало позенгини, како
кметинке, пак тија велат: „Не така. Да го тепамо, ќе не глобит забитот. Токо мије, ка што сме се собрале в
куп, да идемо да потнесемо овен на агата или на пашата, да му аливерисамо кутек, ем да го напудимо,
да земемо другото попа, ако е подалеко со куќата.“ Пак другиј кмет велит за друго тамо! Обај поп се
забават, ама баре помало земат, ем вересие пеет, чекат за паре со години, а другиот поп со Турци си
земат хекот, ако му не платиш“.

Кој тако велит кој другојаче, асликелам свите хулат на попот што им ест законик, што (ги) крстил во
името Свјатија Троици, и ги венчал, и ќе ги закопат, и што им ет татко и поголем от родител негов. Не
се исповедуат, не постат ка што се постит, и на попа хулат и причешња чекаат до полдне, и ја грешниј и
недостойниј во иеромонасе Кирилл, што сом погрешен от них многу и многу, и прекомного, и уште грех
собрах што ги осудих, создание и раби божии и браќа наши осудих, – ем не се понесуем со них, да не дадет
Бог!, токо ги жалим ем ги учим ем се молим Богу Христу Спаситељу нашему, се молим да ги наставит
на пут истинниј и да ги извадит от темнину у виделина и вси христиани да спасет и нас да помилует,
амин! – и ја грешниј и видох така каде зборат, видох не берендисах и им рекох: „Зашто, христиани, чекате
до полдне? Нели надробите леб и сипајте вино на лебац, да ни попа чекајте, ни пцујте го, ни тепајте го,
ни глоба дадите стоката, јадите си ја сами, зашто на забит да ја дадете глоба?“ Тија ми велат: „Попот што
носит на велиј ден, што ни дават нам, тоа не ет леб и вино, токо ест крв Христосова, затоа чекамо до
полдне, зере сме чуле от стари – без неа не може чоек да биде жив“. Ја им велим: „Кој ви кажуе така, дали
попот?“ Тој ми велит: „Бре, попот досега никаква реч не ни казал, от негова уста това не излагат никогаш,
њему кажи му со нас барабар да идет (на) свадби, на теферич, на хора, на лов, на сежер, на потера, на
алиш-вериш, да прекупи да препродаде, а за поучение ни мије го прашае ни он сам ни кажуе.“

Кирил Пејчиновиќ

СОДРЖИНА

СЛОВО

ЖИТИЈА НА СВЕТИТЕЛИ

ПРАВОСЛАВИЕ

ВЕСТИ ОД ЕПАРХИЈАТА

» с.4

4 Пасхално послание

Денес светата Црква торжествува, торжествува и на небото и на зѐмјата! Денес се празнува Празникот над празниците и се слави Славјето над славјата; денес се воодушевуваме од Чудото над чудата, се радуваме за Дарот над сите дарови и благодариме за Благословот над сите благослови.

5 За потеклото на камбаните

Функцијата на камбаните е во тоа да го повикуваат верниот народ, на молитва. Од кога постојат? Од каде потекнуваат?

6 За современото човештво

Архимандрит Софрониј Сахаров го согледува современиот човек и неговите проблеми и неговиот однос со Бога.

» с.5

» с.12

8 Појаснување на Литургијата во делови, 4^{ти} дел – Причестување

Последниот дел на Литургијата, откако даровите се принесени, е причестувањето со светите тајни на Телото и Крвта Христови. Тоа е всушност и конечната цел на Литургијата.

12 Јустин Парву

Еден од големите исповедници на верата Христова, во времето на безбожното општествено уредување во Романија е и блажениот старец Архимандрит Јустин Парву, широко познат во православниот свет.

14 Пронаоѓање на моштите на свети Александар Свирски

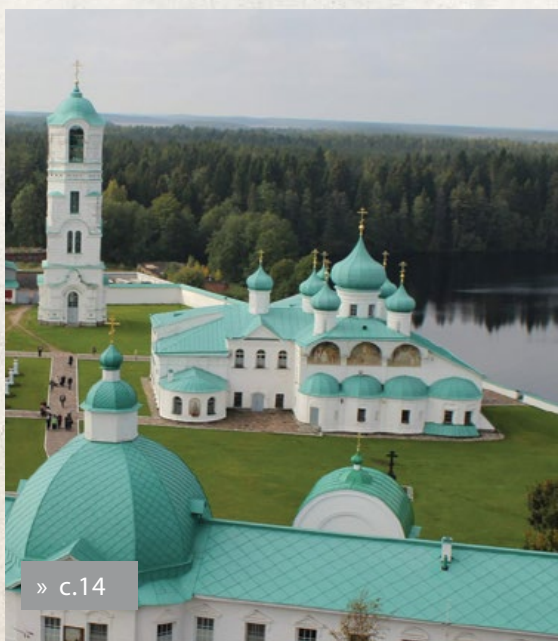
Моштите на свети Александар Свирски, беа сокриени од Болшевиците во СССР, а беа чудесно откриени во 1998 година, во еден институт за анатомски истражувања.

18 Света тајна Миропомазание

Светата тајна Миропомазание е една од Светите тајни на Црквата, преку која со помазување на свето миро на телото на новокрстениот, веднаш по крштевањето, му се даваат благодатните дарови на Светиот Дух и се утврдува во вистината.

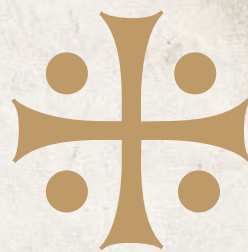
22 Беседа за воскресението на мртвите

...безброј различни битија се создадоа од ништо, ние луѓето, кои сме икони на Бога, не е можно да воскреснеме?

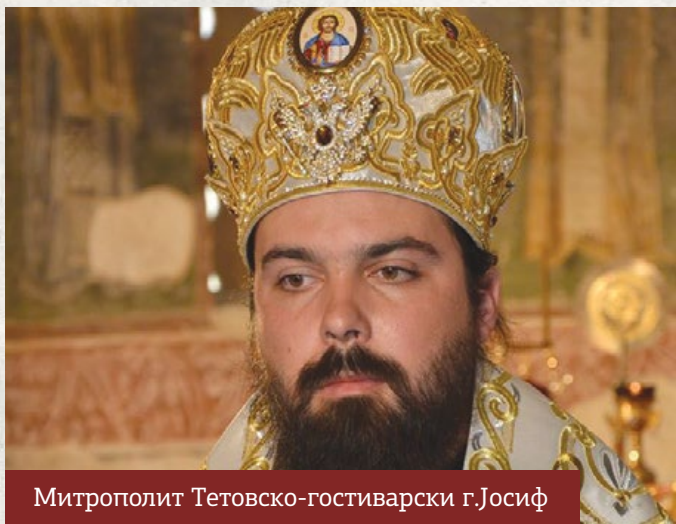

» с.14

ПАСХАЛНО ПОСЛАНИЕ

ДО СВЕШТЕНОСЛУЖИТЕЛИТЕ, МОНАШТВОТО И ВЕРНИОТ НАРОД
НА ТЕТОВСКО-ГОСТИВАРСКАТА ЕПАРХИЈА

Митрополит Тетовско-гостиварски г.Јосиф

Воскресни Господи,
суди ѝ на земјата (Пс 8 ,82)

Денес светата Црква торжествува, торжествува и на небото и на земјата! Денес се празнува Празникот над празниците и се слави Славјето над славјата; денес се воодушевуваме од Чудото над чудата, се радуваме за Дарот над сите дарови и благодариме за Благословот над сите благослови.

Ние христијаните, просветлени со светлината на вечната Вистина и Мудрост, се поклонуваме на Бог на живите, а не Бог на мртвите, зашто веруваме во Христос Распнатиот и Воскреснатиот, а преку Него и во Него веруваме и во општото воскресение на мртвите, односно во вечниот живот. Воскресението Христово потврдува дека човекот е создаден за вечност, за бесмртност, а не за минливост и пропадливост. И светите апостоли, откако го видоа празниот Христов гроб, со својот живот посведочија за она што го видоа, слушаа и со рацете опипаа (сп. 1. Јн 1 ,1), радосно и без страв објавувајќи им го Воскресението Христово на луѓето во Ерусалим и Палестина (сп. Дела 20 ,4). Тие, заедно со жените мироносици, беа првите кои на светот му објавија дека Спасителот на светот, со Својата жртва на Голгота и со Своето славно воскресение, за човечкиот род ја отвори

можноста да влезе во радоста на Својот Господар (Мт 21 ,25). Затоа и се молевме во подготвителните денови за Христовото воскресение, со зборовите: *Боже велик и препрославен, Ти нè пресели од нетрулежност во трулежност преку животворната смрт на Твојот Христос; ги ослободи сите наши сетила од страстното мртвило, поставувајќи им го за добар управител внатрешниот разум...*

Возљубени чеда,

За да се ослободиме од трагичните последици на гревот и од прангите на смртта, треба да живееме искрено и со постојаност во евангелските принципи – да се облечеме во оклопот на правдата (сп. Еф 14-13 ,6) и да се вооружиме со љубовта (Јн 17 ,13,9/15). По тоа ќе не познаат дека сме ученици Христови (сп. Јн 35 ,13) и само на тој начин, следејќи ги заповедите на овој јасен и едноставен, а од друга страна совршен и благодатен закон, ќе се ослободиме од омразата, пороците, зависта, злобата, неединството, одмаздољубивоста, уништувањето на животите, а ќе се здобиеме со даровите на покајанието, сочувството, милоста, трпението, смирението, љубовта... Одговорни сме на секое место и во секое време од нашето секојдневие да бидеме сведоци и проповедници на Христовата вистина, било да сме дома, на поле, на работното место, како учители, државници, како свештеници и проповедници.

Возљубени во Господа,

Човекот отсекогаш го обременувало прашањето, кое уште пред неколку илјади години го поставил праведниот Јов: *Кога ќе умре човек, ќе живее ли пак?* (Јов 14 ,14). Иако пред ова прашање, во текот на човечката историја замолкнале и молчеле, а и денес молчат, и најголемите умови и најнапредните достигнувања, сепак, во христијанството го имаме одговорот, ја имаме смислата и надежта: *Јас сум воскресението и животот, Кој верува во Мене, и да умре, ќе живее* (Јн 25 ,11).

**ХРИСТОС ВОСКРЕСНА!
НАВИСТИНА ВОСКРЕСНА!**

ЗА ПОТЕКЛОТО НА КАМБАНИТЕ

ПРОТОПРЕЗВИТЕР ЖАРКО МИЦКОВСКИ

Камбаните не биле познати и не биле во употреба во Црквата на самиот почеток на христијанството. За нив, од реални причини, и не постоела ниту идеја некој да се зафати со нивно леење и изработка, бидејќи во тие времиња камбаните не би нашле примена во Црквата. Се до прогласувањето на Миланскиот едикт и, следствено, до прифаќањето на христијанството како државна религија во Римската Империја, христијанството било криво гонето. Христијаните биле сурово убивани во арените за забава на римската публика, биле обесправувани и понижувани. Во тие времиња, богослуженијата на христијаните биле строго забранети. Но оние кои биле верно Христово стадо, сепак, наоѓале и време, и место и начин за служење на света Литургија, и покрај сите споменати ризици. Првите христијани, на заедничко богослужение се повикувале со тивко тропане со чеканче по вратите од домовите, или со скришно договарање. Потоа, христијаните измислиле дрвено клепало, кое било изработувано од здраво и погодно дрво и кое давало убав звук и на него се удираше со дрвен чекан. Исто така, постоело и метално клепало, на кое се удираше со метален чекан. Овие помагала во Црквата, во минатото се нарекувале: било, великое, клепало итн. Во Црквата на Исток, камбаната се појавува во употреба дури од почетокот на IX век, кога во 852 година млечкиот дужд Ursus Patricianus, му подарил камбана на византискиот император Михаил III (867 – 842), а тој, пак, камбаната ја поставил во црквата „Света Софија“ во Цариград. Но, мораме да нагласиме, во времето на Османлиското владеење употребата на камбаните

била речиси прекината, поради забраната на турските власти, кои биле против употреба на камбани во црквите.

Поделено е мислењето за тоа кој ја измислил камбаната. Едни сметаат, дека првата камбана од месинг ја излеал Павлин од Нола (431), од провинцијата Кампанија во Италија, а други сметаат дека првата камбана ја измислил папата Сибиниј (606 – 604), кој го наследил на римскиот папски престол папата Григориј Велики. Камбаните во минатото биле нарекувани со разни имиња, како: кампан - според римската провинција Кампанија; тјажкаја - поради силниот и тежок звук на големите камбани и своно - поради свонливиот и радосен звук на помалите камбани.

За камбаните подоцна биле градени посебни кули, наречени камбанарии, кои најчесто биле од сидан камен. Во камбанариите имало и повеќе од една камбана, односно по три или повеќе, кои биле со различна големина, што придонесувало за постигнување на импресивна милозвучност на камбаните, особено при синхронизираното биење во деновите на поголеми црковни празници. Кај романскиот и готскиот стил на градба на храмовите, камбанариите биле градени над внатрешниот пронаос на црквите, додека, пак, во византискиот стил на градба, камбанариите биле најчесто одвојувани од храмовите и биле градени западно од храмот. Исто така, и во рускиот стил на градба на храмовите, камбанариите се наоѓаат одвоени од храмот. Кај нас можеме да сретнеме камбанарии кои се изградени одвоено од храмовите, но и такви кои се наоѓаат над внатрешниот пронаос на храмот.

ЗА СОВРЕМЕНОТО ЧОВЕШТВО

АРХИМАНДРИТ СОФРОНИЈ (САХАРОВ)

Создавањето на слободни личности, го содржи во себе *творечкиот ризик*. Недостатокот од надворешна детерминираност, создал можност за повлекување на созданието, т.е. да се изврши падот со последователна трагедија во целата историја на нашиот свет.

Хуманизмот, кој се појавил во епохата на Ренесансата, содржел елементи на христијанско влијание, но негов основен импулс било уметничкото и културното творештво, инспирирано од класичната епоха на античка Грција. Истовремено со тоа, се родила експерименталната наука.

Понатамошната еволуција на хуманизмот била поврзана со сè поголемото оддалечување од Бога и појавата на култ кон човекот: сè се создава во името на човекот, кој станал највисока вредност во суштината на светосозданието. Не е тешко во тоа движење да се види *преродба* со нова сила во човечката историја на падот во рајот. Секој хуманизам, како последица на делумното или потполното оддалечување од Бога, го деградира нивото на човекот – и тој се претвора во *производ на природата*, подвластен на космичките стихии, како и на сопствените апстрактни идеи.

Адам Сечовекот, создаден *според образот* на својот Создател за да живее по *Негово подобие*, всушност, нема друг избор, освен да го оствари во себе образот и подобие, да го усогласи живот со волјата на Создателот. Бог, Кој е апсолутно Битие, не можел да му покаже поголема чест на Адам од оваа – да му предложи нему и на неговите потомци да живеат вечно со Него. Оттука, хуманистите се во право кога го сметаат човекот за венец на созданието, но прават грешка бидејќи не сфаќаат дека не можат да го создадат својот свет, отфрлајќи Го својот Творец. Тој нивен пат ги фрла во она *ништо*, од коешто се земени. Христијанството, како богочовештво, е највисоката форма на хуманизам. Човекот Христос (I Тим. 5 ,2) ни ја открил оваа тајна до совршенство.

Подоцнежната форма на хуманизмот - философската,

навидум научно оправдана, создала конфликтен однос помеѓу Бога и човекот. Пред две илјади години, кога Бог ја примил нашата плоть, Он бил убиен со срамна смрт. А сега – *Бог умрел*. Почнува култот на човекот: сè се содржи во човекот, сè е само поради него. Верниците, на друг начин, се убиваат!

Последиците од таа нова форма на *пропаст* се: тоа дека човекот станува роб на сопствените креации – државата, науката (секогаш премногу релативна), на своите апстрактни философски идеи или идеологии; и уште пострашно – на произведените од него машини. Напуштајќи Го Бога, човекот сам си создава непријатели, од кои првиот е државата. И нема излез од тоа. Колку што поорганизирана и посилна е државната машина, толку побрз и пожесток е процесот на обезличување на луѓето. Затоа може да се каже дека христијанството станува непријатно за деперсонализираната држава. *Уште малку и светот веќе нема да Ме гледа, а вие ќе Ме гледате, зашто Јас живеам и вие ќе живеете* (Јован ,14 19). Ќе живеете вечно со Бога и во Бога, како вистински образ на Апсолутот, како комплетни личности: Петар, Јован, Андреј, Павле итн.

Бог е еден во Троица од Лицата, Коишто ја носат полнотата на апсолутното Битие. Почетниот сјај, одразот на таа Светлина, бил даден во текот на првите години на христијанството: *А народот, што поверува, имаше едно срце и една душа: и никој ништо од својот имот не го нарекуваше свое, туку сè им беше заедничко ... Апостолите, пак, со голема сила сведочеа за воскресението на Господ Исус Христос, и имаше голема благодат над сите нив. Не постоеше ниеден меѓу нив што имаше потреба за нешто, бидејќи оние, што имаа ниви или куќи, ги продаваа и парите земени за нив ги донесуваа, и ги ставаа пред нозете на апостолите: и секому се даваше според неговите потреби* (Дела 35-34 ;32 ,4). Од Писмото станува јасно дека тие чувства меѓу верниците се последица на излевањето на Светиот Дух врз нив: Но Петар рече:

Ананиј, зошто го исполни Сатаната срцето твое да Го излажеш Светиот Дух и да сокриеш дел од земените пари за нивата? Додека не беше продадена, не беше ли твоја? И, откако ја продаде, не беа ли парите во твоја власт? Зошто вложи во срцето свое таква работа? Ти не излажа луѓе, туку Бога! (Дела 4-3 ,5)

Тоа било почеток на нов начин на живот за човештвото – живот во согласност со заповедта: Возљуби го својот ближен, како самиот себеси. На прашањето од законикот: А кој е мојот ближен? (Лк 29 ,10), Господ со парабола наведува дека тоа е Самарјанинот (Лк 37-30 ,10). Во контекст на тоа време, Самарјаните биле непријатели на Евреите. Целосната смисла на оваа парабола е дека секој човек, целото човештво се мои ближни, мој живот. Токму тоа е христијанскиот персонализам, личноста, образ, на Апсолутот, Кој ја носи во Себеси целата полнота на човековото битие: еден е нашиот Отец, Кој е на небесата, а сите ние сме браќа (спореди: Мт 9-8 ,23).

Во историјата на нашиот свет, само во монашкото општожитие гледаме како, според примерот даден во Делата на светите апостолите, оние коишто поверувале во Христос, доаѓаат слободно и се соединуваат во групи. Колку што ми дозволува мојот, веќе повеќе од половина век монашки опит, ќе кажам дека дури и во манастирите не се спроведува докрај вистинскиот евангелски комунизам. Тоа е така, бидејќи втората заповед можат да ја почитуваат само оние кои достигнале бестрастие на сеобемна љубов. Што можеме да очекуваме тогаш од марксистичкиот комунизам? Тој им е наложен на сите граѓани преку континуирано насилство и така, наместо рај, создава неподнослив пекол: државата се претвора во заеднички, за целото население - затвор. Најниските луѓе во интелектуалниот или моралниот однос градат апарат за сеприсутното насилство. Токму тоа го гледаме денес во претензиите на комунистичката идеја за доминација во светот. Следбениците на оваа лошо замислена доктрина, колку и чудно да е, се сметаат себеси за највисоките хуманисти. За тоа, се разбира, придонесува и фактот дека тие се противници на другата форма на легализираното злосторство - демократскиот капитализам. Отворената сверска борба помеѓу овие два типа похумани социо-политички системи, доведува до енормно многу страдања за поголемиот дел од човештвото. Капитализмот ги гради своите дворци на море од крв, врз планини од трупови, давајќи извесни слободи на некои слоеви од општеството. Комунизмот ги прегазува сите видови слободи: на совеста, на мислата, на живеалиштето, на учеството во светската култура, на комуникацијата со претставниците на светските цивилизации, на печатот и сл. Сè е подмачкување преку терор, насекаде владеат духовно инфериорни елементи, погазувајќи ги сите нормални права на човекот.

Историјата на светот е исполнета со нерешливи противречности. При откажувањето на човештвото од Христос, апокалиптичкиот крај ќе биде неизбежен: светот ќе изгори во оган, создаден од самите луѓе. Богочовечкиот христијански процес опфаќа сосема незначителен дел од човештвото. Но можеби токму тој

избран дел од луѓето, кои страдаат поради љубовта, е поентата на историјата. Секој човек, спасен од Христос, е неминлива вредност.

Сите кои до ден денес не сакаат да достигнат одвнатре, со разумот, со духот, дека човештвото е едно по својата суштина, а продолжуваат да се стремат кон власт и доминација над собраката, ќе бидат принудени да го признаат тоа единство, кое ќе им биде наметнато однадвор преку силата на историските или есхатолошки настани.

Но тоа што луѓето ќе ја сфатат еднаквоста со своите соработници однадвор, преку принуда, не му ја носи на човекот Светлината на вечниот живот, бидејќи таа Светлина е светлината на богоподобната слобода. Кога луѓето одвнатре, во духот на Христовите заповеди, стигнуваат до ова познание, тогаш таквото братство е вистинското остварување на Царството Божјо на земјата. А кога братството е последица на надворешна насилна принуда, тоа добива извртена форма: тоа е лишено од љубовта и слободата, а исполнето е со внатрешни поделби и омрази.

Сè што е постигнато на лош начин – ќе загине!

Христос рекол за Себе: Јас сум Патот, Вистината и Животот. И трите се едно. Невозможно е Вистината да биде постигната преку неправда, насилство, лага или убиство.

ПОЈАСНУВАЊЕ НА ЛИТУРГИЈАТА ВО ДЕЛОВИ

■ ЧЕТВРТИ ДЕЛ – ПРИЧЕСТУВАЊЕ
(ПРЕЗВИТЕР АЛЕКСАНДАР СТОЈАНОСКИ)

По канонот на Евхаристија, којшто завршува со возгласот на свештеникот *Та со една уста и едно срце да го славиме Твоето пречесно и великолепно име на Отецот и Синот и Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови, доаѓа последната непосредна подготовка за причестување со даровите, коишто се принесени и осветени. Свештеникот, вртејќи се кон народот, од*

светиот олтар благословува и возгласува: И да бидат милостите на Великиот Бог и Спасителот наш Исус Христос со сите вас, а верниот народ одговара: И со духот твој. Милоста и благодатта Божја да бидат со сите, бидејќи милоста и благодатта Божја му се дадоа на светот преку жртвата на крстот, која ја принесе Божјиот Син. Секавајќи се на таа жртва,

ја принесуваме и бескрвната жртва, која Христос ни заповеда да ја правиме во Негов спомен. Откако сме ја принеле бескрвната жртва, свештеникот благословува придобивките, односно милостите Божји, кои се плод на таа жртва, да бидат со сиот присутен народ, а народот истото го проси од Бога и за свештеникот.

Потоа се изговара ектенија во која се вели дека сега, откако се помоливме за сите, ги споменуваме сите светии, при што под поимот светии не се подразбираат само светителите, туку и сите крстени членови на Црквата Божја, кои се спомнати во канонот на Евхаристијата и за кои се молевме и чии молитви ги просевме на Проскомидијата (според древната апостолска терминологија, христијаните се нарекуваат светии). Се молиме Бог, откако ги примил овие дарови во Својот небесен и духовен жртвеник, да ни ја испрати Божествената благодат и дарот на Светиот Дух. Потоа, во продолжение, се изговара Прозбената ектенија по вторпат - еднаш се изговара по поставувањето на даровите на светиот престол, и сега по вторпат, при непосредната подготовка за причестување. На крајот од ектенијата, свештеникот вели: *Откако испросивме соединување во верата и заедница со Светиот Дух, самите себе, еден друг и сиот наш живот на Христа Бога да го предадеме.* Откако со принесувањето на Евхаристијата испросивме единство во верата, измоливме Светиот Дух да дојде на нас и на предложените дарови, потребно е и самите ние да направиме личен подвиг и труд - сиот свој живот да го предадеме еден на друг и на Христа Бога. Единството во верата е нужен услов за учествување во Евхаристијата. Секој кој умува спротивно на богословието на Црквата и на светите догми, излегува од единството во верата и таквиот не може да се причести. Верата наекаде во светот, каде и да биде проповедана, е иста и затоа велиме дека во Православната црква постои единство во вероисповедувањето. Светата Црква, ни пишува големиот отец на Црквата, преподобниот Максим Исповедник, е икона на Бога и како и Тој, така и таа ги поврзува верните во едно единство согласно на едната благодат и призив во верата.

По овој возглас, свештеникот произнесува молитва во која говори дека сиот свој живот и својата надеж Му ги доверуваме на Бога, просиме, молиме и бараме да нè удостои да се причестиме со светите живототворни таинства на оваа духовна и свештена трпеза, за разрешување на гревовите, за заедница со Светиот Дух, за наследство на Царството небесно, не за суд и за осудување, но за исцеление на душите и телата. Молитвата завршува со возгласот: *И удостој нè, со смелост и неосудено да смееме да Те повикуваме Тебе, Небесниот Бог Отец и да изговараме.* По овој возглас, доаѓа заедничкото произнесување на молитвата „Оче наш“, која ни ја откри Господ Исус Христос кога ја изрекуваше беседата на гората. Оваа молитва, покрај тоа што се однесува и на други аспекти од духовниот живот, во неа има и прозба која се однесува и на самото причестување и токму затоа е поставена тука да се изговара. Во оваа молитва, меѓу другите прозби, е и прозбата *лебот наш насущен*. Во оргиналниот

грчки текст е употребен зборот *επιούσιον*, што значи леб натсуштествен, а таа натсуштествена храна е несомнено светата Евхаристија, односно телото и крвта Христови. Светите браќа Кирил и Методиј го превеле овој збор со зборот *насушен*, што исто така значи најпотребен или прекупотребен, а тоа што е најпотребно, е пред сè светата Евхаристија, а потоа сето останато. Свети Кипријан Картагински, кога зборува за потребата од често, односно од редовно причестување, се повикува токму на оваа молитва.

По возгласот на свештеникот: *Зашто Твое е царството и силата и славата на Отецот и Синот и Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови, народот одговара: Амин*, по што свештеникот вели: *Мир на сите*. Пред сите особено значајни моменти во светата Литургија, свештеникот благословува со мир и народот му возвраќа, бидејќи душевниот мир, кој подразбира мир со Бога, мир со луѓето и со сопствената совест, е неопходен за учество во овие големи и свештени моменти, а бидејќи доаѓа мигот кога треба да се причестиме со телото и крвта Христови, да се соединиме со Христа - потребен ни е мир. Секоја Литургија е пројава на Воскреснатиот Христос, Кој во Своите јавувања пред апостолите по воскресението, им вели: *Мир вам*. Истиот тој Христов мир, свештеникот или епископот, кој претстојателствува со Литургијата, во името Христово ни го посакува и нам, го призива мирот за нас, а и ние за него. По ова следи молитвата за главоприклонение, во која свештеникот моли Бог да ни ги раздели даровите секому според неговите потреби - на оние што патуваат да им биде Сопатник, на болните Лекар, односно светите тајни да го покажат своето светотаинско дејство кај секој причесник, според неговата потреба, а сето тоа Бог да ни го даде, според завршниот возглас: *По милоста, човекољубието и добрините на Својот Единороден Син, со Кого е Благословен, со Пресветиот, Благ и Живототворен Дух, сега и секогаш и во вечни векови. Амин.*

По оваа молитва, свештеникот се моли со уште една молитва, упатена кон Христа, Кој е горе со Отецот, но Кој и овде со нас невидливо сопредстојува, да ни го предаде Своето чесно тело и крвта, а преку свештенството да го предаде и на сиот народ. По ова го зема светиот Агнец, го вознесува и изговара: *Да внимаваме, Светињите се за светиите*. Ова е, всушност, древен возглас со кој се повикувал народот на причестување, односно - за да јадеме од Светињите, и ние треба да сме свети, да се уподобуваме на Бога. На ова народот одговара: *Еден е Свет, Еден е Господ Исус Христос, во слава на Бога Отецот, Амин*, односно никој не е свет освен Бога и сите ние се причестуваме по милоста Божја, а не поради нашата светост.

Земајќи го во рацете светиот Агнец, свештеникот ја изговара молитвата: *Се раздробува и се разделува Агнецот Божји, Кој се раздробува и не се разделува, Кој постојано е јаден и никогаш не е доизеден, а ги осветува оние што се причестуваат, и разделувајќи Го Агнецот на четири дела, при што честицата на која пишува ИС ја става горе на светиот дискос, односно кон исток, честицата на која пишува ХС ја става долу на светиот*

ТЕПЛОТАТА СЕ СТАВА
ЗА СИМБОЛИЧКИ ДА СЕ
УКАЖЕ НА ТОПЛИНАТА НА
КРВТА, ВО СЛУЧАЈОТ НА
КРВТА ХРИСТОВА, И ДА СЕ ПРЕДОЧИ
ДЕКА ТОПЛИНАТА НА ВЕРАТА, КОЈА
ХРИСТИЈАНИТЕ ЈА ИМААТ, Е ДЕЛО И
ДАР НА СВЕТИОТ ДУХ.

диско, или на запад, честицата НИ ја става на северната страна, а честицата КА на јужната страна. Потоа прави крст со честицата ИС врз светиот путир и ја спушта внатре, велејќи: *Со полнотата на Светиот Дух*. Ова се прави и од практични причини, за да се соединат телото и крвта Христови во светиот путир, но и да се покаже дека сè се извршува со полнотата на Духот Свети, и во единството на секоја литургиска заедница со својот локален епископ. Имено, историјата на богослужението покажува дека Архиепископот им испраќал мало делче од светиот Агнец од Литургијата на која началствувал на останатите литургиски заедници во својата епархија, началствувани од презвитери. Се разбира, во првите векови на христијанството епархиите биле многу мали и било возможно да се прави ова. Презвитерите го ставале испратениот дел од Агнецот во светиот путир, со што се манифестираше дека Литургијата е една, иако поради практични причини се богослужи на повеќе места во една епархија. Денес таа практика се изгубила, но сè укажува на тоа дека Литургијата е една.

Свештеникот потоа налева топла вода (теплота) во светиот путир, благословувајќи ја со зборовите: Благословена е топлотата на Твоите светии и налевајќи крстовидно, вели: *Теплотата на верата, исполнета со Светиот Дух*. Амин. Теплотата се става за симболички да се укаже на топлината на крвта, во случајот на крвта Христова, и да се предочи дека топлината на верата, која христијаните ја имаат, е дело и дар на Светиот Дух.

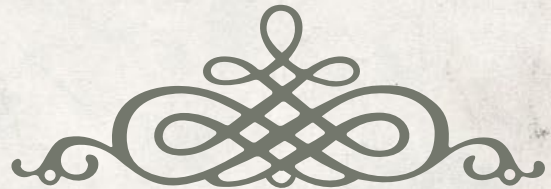
По ова следи причестувањето на свештенослужителите, кои ја делат честицата ХС на помали делови според бројот на служашти. Доколку богослужи еден свештеник, тој се причестува со целата честица ХС. Свештениците се причестуваат посебно со телото Христово, а посебно со крвта Христова, земајќи го со рака телото Христово и принесувајќи го кон усните, а пиејќи од светиот путир, се причестуваат со крвта Христова. Тоа го прават внатре во светиот олтар, за разлика на верниците, кои свештеникот ги причестува со лажичка пред светите двери, давајќи им ги заедно телото и крвта Христови. Во минатото и верниците посебно ги примале телото и крвта Христова, но поради злоупотребите што ги правеле неискрените христијани, се одлучило верниците да се причестуваат со лажичка со двата вида наеднаш. Откако ќе се причестат, свештенослужителите ги раздробуваат честиците НИ и КА. Потоа свештеникот го зема светиот путир и

повикувајќи го народот да пристапи да се причести, возгласува: *Со страв Божји, вера и љубов пристапете*. Ова е најголемиот показател дека на секоја света Литургија не се повикани само свештениците да се причестат, туку и целиот присутен верен народ. Секој православен христијанин којшто се труди да живее христијански, се кае и ги исповеда своите гревови, ги пости според силите сите пости, се моли и се чува од секој смртен грев, е повикан да се причестува, по можност на секоја света Литургија. Сепак, благословот за тоа колку често ќе се причестуваме, го дава нашиот духовен отец, во согласност со нашиот подвиг и духовниот раст. Она што се бара од секој верник, го изразува самиот повикувачки возглас: *страв Божји, цврста вера дека тоа што ќе го примиме се вистинското тело и крвта на Христа Господа и љубов, односно копнеж на оној што причестува да се соедини со Христа Господа, да постане едно со Него*. Кон причест вообичаено прво пристапуваат монасите, доколку се присутни, потоа децата, па мажите и жените. Свештеникот на секого му дава честичка од телото, натопена во крвта. Малите деца, коишто сè уште не јадат тврда храна, се причестуваат само со крвта Христова.

По завршетокот на причестувањето на народот, свештеникот влегува во олтарот и во светиот путир ги става преостанатите честички, кои на Проскомидијата ги одделивме за Богородица, светителите, за живите и упокоени членови на Црквата, велејќи: *Господи, измиј ги гревовите на сите овде спомнати со чесната крв Твоја, по молитвите на Света Богородица и на сите Светии коишто од памтивек Ти благоугодише, Амин*. Ова ни покажува дека бескрвната жртва е принесена за сите живи и упокоени членови на Црквата, и дека крвта Христова, пролеана за животот на светот, ги измива гревовите на сите. По сето ова, свештеникот го чисти внимателно светиот антиминос со губата, внимавајќи да не остануваат ситни честички на него, туку сè да стави во путирот. Потоа го благословува народот, велејќи: *Спаси го Боже народот Твој и благослови го наследството Твое*. Спаси го Боже народот твој, кој постана народ Божји, кој постана заедница преку причестувањето со телото и крвта Христови. Народот пее: *Видовме вистинска светлина, Го примивме Духот Небесен, најдовме вера вистинска, на Неразделната Троица се поклонуваме, зашто таа нè Спаси нас!* Свештеникот за тоа време ги кади даровите и вели: *Вознеси се на небесата, Боже, а Твојата слава нека биде по целата земја*. Со ова исповеда дека целиот домострој на спасението е извршен во светата Литургија и сега треба да се вратиме во светот за да посведочиме за новиот живот. Христос се вознесе, а ние постанавме Негови сведоци, сведоци на новиот живот. По ова, откако тивко ќе рече *Благословен е нашиот Бог*, од царските двери уште еднаш ги покажува даровите кон народот, велејќи: *сега и секогаш и во вечни векови, по што ги носи на жртвеникот каде што треба да бидат употребени*. За тоа време народот ја пее благодарствената химна по светото причестување, во која благодари за тоа што Бог и денес нè удостоил да се причестиме со светите, Божествени, страшни и небесни Христови

таинства, молејќи го Бога да нè сочува во светињата и постојано да се поучуваме на Неговата правда. По ова свештеникот кажува кратка ектенијата и со која од името на сите благодари за причестувањето. Пред да започне изнесувањето на ектенијата и молитвата, свештеникот ги собира антиминосот и илитоносот, а за време на возгласот: *Зашто Ти си наше осветување...*, прави крст со Евангелието врз антиминосот, по што истото го положува над него. По ова, свештеникот благословувајќи го народот вели *Во мир да излеземе и На Господа да се помолíme*, и пред светите двери, завртен кон престолот, ја чита т. н. Задамвона молитва, во која моли Господ да ги благослови оние кои Го благословуваат, да ги освети оние кои се надеваат на Него, да го сочува благолепието на Светата Црква, да не нè остави нас кои се надеваме на Него итн. По завршувањето на молитвата, тој оди кај жртвеникот и чита кратка молитва, а за тоа време народот пее: *Нека биде благословено името Господово отсега па до века*. Свештеникот повторно излегува и завртен кон иконата Христова, вели: *Слава Ти на Тебе, Христe Боже, Надеж наша, Слава Ти*, а народот одговара: *Слава на Отецот и Синот и Светиот Дух, сега и секогаш и*

во вечни векови, Амин. Господи помилуј (трипати), *Оче благослови!* Свештеникот го изговара отпустот на светата Литургија, во кој вели: *Христос вистинскиот Бог наш* (ако е недела, овде додава: *Кој воскресна од мртвите*), по молитвите на Својата Пречиста Мајка и... по што ги спомнува светителите според одредениот редослед во служебникот, дневните светители, велејќи на крајот да нè спаси и помилува како Бог Добар и Човекољубив. Народот одговара: *Амин*, по што свештеникот ги кажува зборовите: *По молитвите на светите отци наши, Господи Исусе Христe помилуј нè!* Потоа свештеникот дели нафора на присутниот народ. Откако ќе заврши, влегува во светиот олтар каде што ја употребува, односно ја јаде и пие причеста што останала. На крајот ги соблекува одеждите и ги чита молитвите после причестување, со што светата Литургија завршува.

ЈУСТИН ПАРВУ (1910–2013)

■ РОМАНСКИ ИСПОВЕДНИК НА ВЕРАТА
(ПРЕЗВИТЕР АЛЕКСАНДАР СТОЈАНОСКИ)

Меѓу подвижниците на нашето современе, секако спаѓаат и мачениците и исповедниците на верата Христова од периодот на безбожниот атеизам, од периодот кога социјалистичкото општествено уредување беше присутно во повеќето источни земји, меѓу кои и во Романија, каде што мноштво епископи, свештеници и верници, беа затворани по логорите на тогашниот режим, во најтешки услови за живот. Еден од нив е и блажениот старец – исповедник на верата Христова, широко познат во православниот свет, архимандритот Јустин Парву.

Отец Јустин Парву отиде при Господа, во Небесната татковина, на 15 јуни 2013 година, и само на четириесет дена по неговото упокојување, токму на денот на неговиот четириесетдневен помен, на една негова фотографија, која се наоѓала во келијата каде што живеел и ги примал луѓето за исповед и за советување, протекло свето миро, што го засведочише неколкумина посетители, со што Господ ја објави неговата светост. Се родил на 10 февруари 1910 година, во селото Петру Вода, во семејство на многу побожни православни Романци и бил крстен со името Јосиф. Уште од мало дете бил воспитуван во православната вера. Тоа духовно воспитување го довело до сериозен копнеж по Бога и по совршениот христијански живот, кој го пронајде во монаштвото. Во 1936 година стапил во манастирот Дуреу, и истата година со голема љубов го прима монашкиот постриг. По примањето на постригот, со благослов на манастирското настојателство, започнал да се образува во манастирот Черник. Таму тој стекнал солидно познавање од областа на типикот, литургиката, апологетиката, псалмопеењето итн.... Но неговата жед за интелектуално познание не престанувала ниту еден момент, дури и пред смртта, на 94 - годишна возраст, не само што ги читал новите богословски изданија, туку читал и литература од областа на културата, книжевноста, од општествениот живот и сл.

Во Романија, како реакција на безбожноста и на стремезите за секуларизам, кои започнале уште во времето додека младиот монах Јустин учел во Богословијата, се појавило едно движење кое се нарекува „Легион на свети архангел Михаил“, кое имало за цел

зачувување и промоција на православното предание и култура, на монархизмот, како и за зачувување на романските национални и традиционални вредности. Изникнало во 1914, но било задушено во 1941 година. Голем број од професорите во Богословијата биле членови и покровители на ова здружение. Негови креатори биле големи духовници од тоа време, како на пример патријархот Теоктист и митрополитот Вартоломеј, и голем број на архимандрити и јеромонаси. Во ова здружение се зачленил и отец Јустин.

По завршувањето на Семинаријата, се упатил да го продолжи своето богословско образование во градот Римник-Вилча. Некаде пред 1941 година бил ракоположен за свештеник од страна на епископот Валериј, викар на митрополијата во Јаши. Во 1942 година бил испратен да служи како свештеник-мисионер на Источниот фронт, и оттаму се вратил со отстапувањето на романската војска на 23 август 1944 година.

Во 1946 година го продолжил образованието во градот Роман, каде што како на највозрасен му била дадена задачата да биде претседател на Руско-романското здружение. Одбивал да потпише какава било одлука која доаѓа по наредба на Болшевиците. Таквата однесување довело до негово апсење на 14 мај 1948 и затвор од 12 години.

Годините во затвор биле негово непрестајно мачеништво за Христа и за верата Христова. Во затворот бил лишуван од храна, од вода, сместуван во мизерни простории, лишуван од светлина, но во сите тие страдања, како што подоцна и самиот раскажувал, единствена утеха му била молитвата. Таму им бил поткрепа на сите што страдаат, негови современици духовници и интелектуалци. Во затворот го зел и подвигот на молчание, 17 години со никого ништо не проговорил, но во душата горел со неискажива љубов кон Бога. Во тие моменти се случувала некаква тајна во Неговата душа, внатрешно плачел за сите и за сè.

И покрај тешките маки и страдања во затворот, и најразличните искушенија, тој никогаш не го оставил служењето на светата Литургија. Секогаш наоѓал згодна прилика да служи света Литургија, макар и на своите гради и да ги причести останатите страдалници.

Бил преместуван од затвор во затвор. Најнапред бил ставен во затворот „Сучава“, потоа во комунистичкиот затвор за интелигенцијата „Ајуд“, па потоа и во други затвори. Како што самиот раскажувал - *можете да замислите, велел, со текот на времето престанувавме да бидеме личности, дури ни беше забрането и да се обраќаме еден на друг, бевме само бројка. Можете ли да си го замислите тоа?*

Во 1960 година му истекла затворската казна. Го прашале со што ќе се занимаваш кога ќе излезеш од овде, а тој одговорил дека ќе се врати на Црквата, за што добил уште четири години затвор, без право на жалба.

Отец Јустин никако и никогаш не бегал од маченичкиот подвиг, напротив повеќе сакал да се придружи на мачеништвото, на своите собраќа кој заради верата Христова животите свои ги дадоа. Но,

ете, промислата Божја ги устроила работите поинаку за отец Јустин - тој станал утеха за многумина страдалници - души пострадани од гревот.

По излегувањето од затвор во 1964 година, извесно време бил надгледуван од еден офицер и му било забрането враќањето во манастир. Набрзо починала и неговата мајка, за која отец Јустин сведочел дека имала навистина свет и богоугоден живот. Во 1966 година, по иницијатива на офицерот - надгледник, заминува во манастирот „Њемиц“, каде што уште повеќе го продлабочува познавањето на богословските науки, а извесно време работел и како предавач во Богословијата.

Во седумдесетите години на 20. век, добил дозвола да ја посети Света Гора Атонска, каде што бил задржуван, но сепак одлучил да се врати. Кога се вратил, од властите му бил одреден манастирот „Бистрица“. Таму народот го поучувал на вистините на православната вера и мноштво луѓе притекнувале при него. Во 1975 година се вратил во своето родно место Петру Вода, каде што со благослов на митрополитот Даниел, подоцнежниот романски патријарх, основа манастир. Во 1991 година основал машки манастир, каде што монаси постанале голем број од духовните чедра на отец Јустин. Манастирот бил место каде што овој голем подвижник, духовник и богослов ги примал мноштвото посетители, кои барале спокој за своите намчени души од напаста на страстите. Манастирот го посветил на сите пострадани заради верата Христова во комунистичките романски затвори. Во 1999 година, во местот Палатин, недалеку од Петру Вода, основал и женски манастир, во чија близина се изградила болница, лабораторија за лекаства и други установи од харитативна дејност.

Монасите и монахињите кои биле под негово духовно раководство, дури по неговата смрт започнале да раскажуваат за неговиот живот во манастирите кој ги основал, со оглед дека истото не можеле да го прават додека отец Јустин бил жив поради неговото исклучително смирение. Секој ден доаѓал на света Литургија, и на сите останати манастирски богослужби, кои се одвивале според општожителните типичи на светогорските манастири. Во попладневните часови, во периодот помеѓу 14 и 18 часот, ги примал посетителите и поклониците, кои барале да се исповедаат, или барале решение и утеха за своите проблеми. Вечерта се молел и ги читал житијата на светиите, како и други богословски дела. За одмор му останувале сè на сè 2-3 часа. Се хранел исклучително строго, живеејќи во пост, целиот ден не јадел, а малку храна земал дури навечер.

Во вакво духовно настроение ја дочекал смртта, односно своето блажено претставување пред Христа, Кого целиот живот Го љубел. Романската православна црква и сите православни христијани добија нов молитвеник пред Господа во лицето на блажениот старец и исповедник на верата, архимандритот Јустин Парву.

ПРОНАОЃАЊЕ НА МОШТИТЕ ОД СВ. АЛЕКСАНДАР СВИРСКИ

Во 1998 лето Господово, се случило вистинско чудо. Пронајдени се моштите на преподобниот Александар Свирски, кои биле исчезнати од 1918 година. Ова чудо се случило 465 години по упокојувањето на светителот. Настанот е значаен, затоа што криењето на кивотот со моштите на свети Александар Свирски започнало во 1918 година, со т.н. болшевичко - сатанска кампања за ликвидација и дискредитација на руските православни светињи.

Кога во Рендгенолошкиот кабинет за судско медицински експертизи служеле Молебен, по завршувањето на испитувањата за идентификација на моштите, започнало миротечење на светите мошти, кое било проследено со силно благоухание. „Сите присутни биле сведоци на тој чудесен настан“ – се кажува во извештајот што игуменот на Свето-Троицкиот Александрo-Свирски манастир, отец Лукијан го дал на митрополитот Санкт-Петербурски и Ладошки Владимир.

Во северо-источниот агол на Валаамскиот архипелаг, се наоѓа отворениот Свет остров. Овде, во пештера во вдлабената карпа, пред петстотини години, во молитвен труд се подвизувал преподобниот Александар Свирски. Карпата е толку малечка, што кога влегуваш во неа, грбот ти ги допира камениот свод. Кандилата, кои со слаба светлост горат пред иконите, се доволни за да ја осветлат површината на келијата.

Преподобниот Александар овде поминал неколку години. Како е опишано во житието: од големиот напор, кожата на неговото тело постанала толку цврста, така што не се плашела ниту од удар од камен. Кога светителот се молел еднаш во пештерата на Светиот остров,

како одговор на неговата молитва се слушнал гласот на Пресвета Богородица: *Александар! Излези оттаму и појди на местото кое ти е од порано кажано, и таму ќе можеш да се спасиш!* Преподобниот Александар заминал од пештерата и зад боровите стебла, кои се наоѓале на стрмната карпа, ги здогледал мирните води на Лагода. Голема небесна светлост сјаела на местото каде што течела реката Свир.

Тој ден преподобниот Александар го напуштил Валаам и запловил кон Свир. Тука се задржал на истото место, каде што пред десет години, одејќи на пат кон Валаамскиот манастир, пренокил. По извесно време во молитвена самотија, бил прекинат од кнезот Андреј Завалашин, кој залутал за време на лов. Завалашин долго го испитувал преподобниот како живее. *Еве, веќе седум години престојувам тука* – му одговорил светителот – *и до твоето доаѓање не видов ниту еден човек. Се хранам од тревата која овде расте и леб не сум јадел.* Кога била прекината неговата самотија, почнале да пристигнуваат и други луѓе. Покрај брегот на Светото Езеро се граделе монашки келии, а преподобниот живеел во колибата која претходно била изградена во рамките на братските гробишта „Отходнаја пустина“. Многу од учениците на Александар Свирски постанале светители и биле основачи на нови манастири. Меѓу нив бил и кнезот Андреј Завалашин, кој на монашкиот постриг го добил името Андреј Андрусовски, потоа Генадиј и Никифор Важеозерскиј, Корнелиј Паданскиј, Терапонт Вознесенски, Касијан Соломењски и др. Целиот простор помеѓу Оњеги и Ладога е осветен со манастирите кои овие Божји угодници ги основале. Силата на молитвата на светиот Александар била не-

обична. Познат е еден настан: Во една прилика луѓето граделе дрвена кука на каналот помеѓу двете езера, ја откопале заштитата и водата од горното Свето Езеро се слеала удолу. Бранот бил толку силен, што се нашле во опасност манастирските градби и изгледало како ништо повеќе да не може да се спаси. Меѓутоа, преподобниот се повикал на Христовото име, го осенил со крсниот знак течението на водата и се случило чудо! Течението го снемало.

Голема била и прозорливоста на преподобниот. Еднаш верниците давале свои прилози за манастирот, а меѓу нив бил и Григориј, кој пристигнал од Пидмозера. Ги протегнал своите раце за да го остави својот дар, но светителот го отргнал. Григориј го запрашал Александар Свирски зошто не сака да ја прими неговата милостина, неговиот дар и додал: *Ти мене не ме знаеш! Точно! – одговорил светителот. Јас тебе не те познавам, ниту сум го видел некогаш твоето лице, но твојата рака е толку осквернета, така што од неа се шири неподнослива смрдеа. Зошто ја тепаш твојата мајка? Голем страв го обзел Григориј, кој многу внимателно го криел својот грев. Тој тогаш го замолил светиот за совет како да се поправи. Преподобниот го посветувал да побара прошка од својата мајка.*

Ништо помала не била и скромноста на преподобниот. Се зборува дека еднаш, кога веќе бил игумен на манастирот кој го основал, за што славно се прочул низ цела Русија, кај него дошол манастирскиот економ и рекол дека имаат недостаток од дрва и дека ќе треба некој од монасите да се прати во шумата. *Јас сум слободен – одговорил преподобниот, земал секира и заминал во шумата.*

Во дваесет и третата година од престојот покрај Светото Езеро, за време на ноќната молитва, Александар Свирски видел тројца мажи облечени во бели одежди, кои блескале со „неопислива светлост“. Самиот Господ го удостоил светителот со своето појавување во Тројство. Архимандрит Макариј (Веретеников) ќе запише во историјата на Руската црква: *Александар Свирски е единствениот православен светител, на кој, како на праотецот Авраам, му се појавила Светата Троица.*

Не е сигурно дали овој факт од житието на преподобниот Александар Свирски го знаеле луѓето кој ја окупираше власта во Русија во 1917 година, но познато е дека својата сатанска кампања за осквернување и уништување на православните светилишта, тие ја започнале од Александрo-Свирскиот манастир. Есента, 1918 година, во манастирот бил испратен воен одред под команда на Август Вагнер. Браќата се обиделе да се спротивстават на потсмевањето над светите мошти, но војниците тоа воопшто не ги интересирало. Монасите биле уапсени, манастирот бил ограбен, а кивотот со светите мошти на преподобниот Александар Свирски сокриен.

Зачуваноста на телото на преподобниот, кој својот овоземен пат го завршил пред четиристотини години, било толку несфатливо за Вагнер, што наспроти очигледниот факт, во својот извештај тој моштите ги нарекол „восочна кукла“. Исполнувајќи ги сите мерки на тајност, ги пренел моштите во Лодејно поле и со најстрого обезбедување ги сместиле во болничката капела. На петти ноември 1918 година, кога во дворот на Олењцкиот затвор ги стрелале монасите од Александрo-Свирскиот манастир, била планирана и ликвидација на моштите. И точно осумдесет години Русија живеела со

мислата дека моштите на овој светител се уништени од сатанската власт. Господ не го допуштил ова. Ќе споменеме и дека освојувањето на Александрo-Свирскиот манастир, за Август Вагнер завршило тажно. Осквернувањето на моштите на преподобниот и ограбувањето на манастирите, предизвикало силен отпор низ цела Русија. Светиот патријарх Тихон се обратил со протест до СНК (Совет на народните комесари на СССР) и ВЦИК (Серуски централен исполнителен комитет). Од Олоњецкиот ЧК се побарани објаснувања. Од страна на управникот било одговорено дека сите постапки и прописи ги смета за „исправни, во насока на беспопштедна борба со непријателите на комунистичката идеја и социјалистичките идеи“.

Ова појаснување толку го задоволело болшевичкото раководство во Москва, што во текот на преписката не се открил еден сосем интересен пикантен факт: Август Вагнер, борецот за комунистичката идеологија, се

покажал склон кон крадење. Тој од манастирот одзел четириесет парчиња предмети од сребро, а во Москва предал само девет. Останатото сребро – триесет и едно парче, наводно ги предал „во Комитетот на бедните (сиромасите) на ослободениот Александрo-Свирскиот манастир“. Се разбира, таквото негово објаснување не успеало. Започнала специјална истрага, од која произлегле тешки последици за Вагнер.

Историјата за пронаоѓање на светите мошти на преподобниот Александар Свирски, која започнал со монахињата Леонида по благослов на отец Лукијан, игумен на обновениот во 1997 година Александрo-Свирски манастир, заслужува посебно внимание. Основниот дел на документите бил уништен и требало по остатоците да се пронајдат неопходните факти каде се моштите на преподобниот.

Нашата потрага – раскажува мајка Леонида, беше заснована на верата во тоа дека моштите на светителот, кој со своето лице ја гледал Светата Троица, не би можеле да бидат уништени од никакви адски сили и дека се наоѓаат под Божја заштита. Преку пребарувањата во архивите, се успеа да се разјасни дека на 31. јануари 1919 година, моштите биле изнесени од Лодејно поле во Петроград и сместени во затворениот музеј на Воено-медицинската академија. По сведочењето на вработените, во годините на Револуцијата во главниот музеј се појавил експонат, кој останал незабележлив во скрупулозно составените каталози. Врз основа на антрополошки, иконографски и рендгенски истражувања, било заклучено дека таинствениот „експонат“ претставува мумија на маж, сочувана во целост, која според растот, етничката припадност и надворешните особености одговара на

описот кој е составен во текот на првото појавување на моштите на преподобниот Александар Свирски во 1614 година. Припадноста на „експонатот“ е потврдена и врз основа на оштетувањето на десната благословувачка рака. Карактерот на овие оштетувања, не оставил сомнеж дека тие се од земањето на честици од моштите. Необичната положба на десната нога (нозете биле поставени како на неодамна починат), во целост одговарале на описот кој е направен во 1614 година.

Кога ќе се загледаш во земниот живот на руските светители, јасно ќе видиш дека тие биле најдобрите меѓу луѓето од своето време. И по ум, и по талантите и по својата храброст. Нивната главна цел биле смиреност, мудрието, молитвата, покорноста на Божјата волја и служењето на Бога. Нашата Црква, кога објавува прославување на светителите, се раководи не според нивните земни заслуги, туку според заслугите пред Бога. При тоа, нема простор за појава на недоследности поврзани со политички симпатии или антипатии или со ситуации во конкретен момент. Телата на Божјите угодници не се распаѓаат, нивните нетлени мошти ги пронаоѓа Црквата. Со погребението не завршува животот на светителите. По смртта, тие продолжуваат да учествуваат во историјата на земјата, помагајќи на сите кои од се срце се обраќаат кон нив.

Чудо, големо чудо се случило во Санкт Петербург во децември на месец јули. Четиристотини шеесет и пет години по упокојувањето, големиот светител повторно ни се врати нам – грешниците. Неговото враќање е слично на светлоста која ги осветлува лошите зраци... Во текот на кампањата, од манастирот биле изнесени шеесет и три кивоти со свети мошти. Денес, по седумдесет години, по милоста Божја сите тие повторно се вратени.

135. Е. И. Фесенко. Вид Александро-Свирского монастыря.
1897 г. ГРМ, РГ, А 756 - луб.

СВЕТА ТАЈНА МИРОПОМАЗАННЕ

ПРОТОПРЕЗВИТЕР ЖАРКО МИЦКОСКИ

Преку светата тајна Крштевање, која се извршува со трикратно потопување во осветената вода, кандидатот се очистува, осветува, просветува и измирува со Бога. Преку овој свет чин, кандидатот се ослободува од прародителскиот грев и од своите лични гревови, доколку станува збор за возрасен кандидат за крштевање, и сето тоа станува преку неговото трикратно сопогребување и совоскреснување со Спасителот, Господ Исус Христос.

На тој начин, кандидатот кој се крстил, станал член на Црквата Божја и, воедно, нему му се отвора благодатната ризница на Црквата и можноста да се ползува со благодатната моќ на светите тајни на Црквата и полезното дејство на светите молитвословија. Впрочем, исто како што на секое живо создание му е потребна целосна нега за да може да преуспева во својата егзистенција и целокупниот свој напредок, така и Црквата Божја не го остава

новокрстениот човек без својата целосна благодатна поддршка, од самиот почеток на неговото духовно раѓање, па до крајот на неговиот земен живот, а во крајна, сотириолошка смисла на зборот - и понатаму, сè до второто Христово пришествие. Да земеме за пример: доколку засадиме една садница, секако дека истата нема само да ја ставиме во земјата и со тоа да го завршиме целокупниот процес што е неопходен за истата да успее. Сека-

ко дека нема да престанеме да се грижime за истата. Напротив, таа садница веднаш треба да ја полееме со вода, да ја прихрануваме, да ѝ овозможиме пристап до благопријатна сончева светлина, да ја поткрепиме, со цел истата да расте вертикално право и да ја сочуваме од разни негативни влијанија на штетници. Исто така, позната ни е и грижата којашто младите родители ја посветуваат кон своето новороденче. Тоа, за да може да израсне во вистинска личност, потребно е правилно и соодветно да се храни, да се негува, да му биде овозможен навремен медицински надзор, да биде стоплено и чисто и, секако, во благопријатно време да биде изложено на дневна светлина и чист воздух. Иста е постапката и во духовниот живот од аспект на духовното подигнување на човекот, од самиот миг на неговото духовно раѓање, преку крштевањето, па до крајот на неговиот земен живот, па и потоа. За таа цел, Црквата Божја ја востановила светата тајна Миропомазание, во која на новокрстениот, преку крстообразното помачкување со свето миро, му се даруваат благодатните дарови на Светиот Дух. Оваа света тајна, како во минатото, па така и денес, освен во исклучителни ситуации, не била никогаш одвојувана од светата тајна Крштевање, туку се извршувала веднаш по крштевањето на кандидатот. Основа за оправданоста на Миропомазанието и воедно потврда за неговата неопходност, Црквата наоѓа во сведоштвата од практикуваното и запишаното во Светото Писмо (види: Дела 8, 14; 19, 6 и Евр. 6, 2). Значи, уште од апостолско време оваа света тајна била позната, практикувана и неопходна за духовното растење и за конечното спасение на кандидатот, кој штотуку бил крстен. Во Светото Писмо имаме сведоштва дека во апостолско време, благодатните дарови, коишто Црквата Божја му ги дарувала на новокрстениот, биле предавани со полагање раце врз новокрстениот и со кажување на соодветна молитва, чин којшто го извршувале светите апостоли над оној кој штотуку или претходно бил крстен. Но, исто така, имаме и сведоштва дека уште од апостолско вре-

ме, светата тајна Миропомазание започнала да се извршува со крстовидното помачкување на одредени делови од телото на новокрстениот, со претходно кажување на соодветна молитва, која е неопходна при извршувањето на оваа света тајна. При помазувањето се изговараат зборовите: „Печат од дарот на Светиот Дух. Амин“. И навистина, преку благодатните дарови на Светиот Дух и со соработката на слободната волја на новокрстениот, истиот може да се осветува и да се спасува за вечен живот. Всушност, на миропомазаниот дарум му се даваат благодатни predispozicii, неопходни за неговото понатамошно духовно растење и осветување. А она, пак, што се нарекува формула при чинот на миропомазување, односно, зборовите кои се кажуваат при миропомазанието: „Печат од дарот на Светиот Дух“, своја основа имаат во зборовите на свети апостол Павле, во неговото послание упатено до Коринтјаните: *Он и не запечати и ни даде залог на Духот во срцата наши* (II Кор. 1, 22). Светото Миропомазание, како света тајна е потврдена и во 7. канон од II Вселенски собор. Уште од самиот почеток, Миропомазанието го извршувале светите апостоли (Дела 7, 5 - 17), но подоцна оваа надлежност преминала и на нивните наследници - епископите. Од III век па нава-
му, онака како што црквата Божја

растела и се развивала, правото да миропомазуваат им било пренесено и на свештениците, што се практикува и до ден денес. Но правото да осветува миро го има само епископот. При извршувањето на светата тајна Миропомазание, епископот или свештеникот му ги помачкува со свето миро челото, градите, рамената, устата, очите, ноздрите, ушите, рацете и нозете на кандидатот кој е претходно крстен, со изговарање на зборовите: „Печат од дарот на Светиот Дух. Амин“. Целокупниот тој чин, извршен врз деловите од телото кои крстовидно се помачкуваат, имаа своја длабока сотириолошка смисла. Се помачкува прво челото, за да се освети разумот, за кандидатот постојано да размислува за Бога и достоинство, со кренато чело, да ја живее и да ја чува православната вера преку целиот свој живот и светлата риза на крштението да ја сочува чиста и неизвалкана. Устата се помачкува со цел истата да го слави Бога - таа како орган за гласовно изразување, да се употребува за кажување на свети молитви, за говорење на вистината Божја, за проповедање на Евангелието на нашиот Спасител, Господ Исус Христос, како и за преку неа крштениот да може да ги прима светињите Божји и да се причестува со чесното тело и животворната крв на нашиот Спасител. Очите се помачкуваат со цел истите

да гледаат со љубов и надеж на спасението во Господа Исуса Христа, и преку нив новокрстениот да се радува на убавините, кои ги создал Бог во светот. И, се разбира, да го гледа она што е добро во животот. Образите, за да ја изразуваат радоста на човекот во Бога. Ушите се помачкуват со цел истите да го слушаат само зборот Божји изразен преку Светото Писмо и Светото Предание на Црквата Божја. Преку нив, всушност, новокрстениот кандидат да може да го слуша Божјиот закон и гласот на Неговата света Црква и да исполнува сè со ревност. Значи, новокрстениот со нив да го слуша она што е благословено од Бога и Неговата света Црква. Градите се помачкуваат со цел да се освети срцето на новокрстениот кандидат, за истиот безрезервно и искрено да Го љуби Бога и Неговото свето Евангелие. Да посакува само чесни, благословени и свети нешта. Рамената се помачкуваат за новокрстениот да ја вложи сета своја сила во извршувањето на евангелските заповеди. Рацете, за со нив новокрстениот да твори само добри дела. Нозете, пак, за со нив новокрстениот да чекори и да оди по благословени патишта, односно, со нив да чекори цврсто по тесниот пат, кој води во царството Божјо. Всушност, преку светата тајна Миропомазание се осветува целокупната човекова личност и на новокрстениот му се даруваат даровите на Светиот Дух, кои се неопходни за неговото духовно растење и осветување. Пред да започне со извршување на оваа света тајна, епископот или свештеникот го благословува новокрсте-

ниот и врз него ја читат молитвата: „Благословен си, Господи Боже, Седржителу, Извору на добрините, Сонце на правдата, Кој за оние што се во мрак си изгреал светлина за спасение преку јавувањето на Твојот Единороден Син и Бог наш; и си ни подарил нам недостојните, блажено осветување во светото Крштење и божествено осветување во животворното помазание; Кој и сега си благоволил да го родиш одново Твојот новопросветен раб (Твојата новопросветена рабина) (името) со вода и со Дух, и да му (ѝ) даруваш простување на волните и неволни гревови. Ти Самиот, Владико, милосрден Сецару, дарувај му го печатот на дарот на Твојот Свет и семокен Дух, на Кого се поклонуваме, и причестување со светото тело и чесната крв на Твојот Христос. Запази го (ја) во Твоето осветување, утврди го (ја) во православната вера, избави го (ја) од лукавиот и од сите негови дела, и со Твојот спасителен страв запази му (ѝ) ја душата во чистота и правда; та, благоугодувајки Ти во секое дело и збор, да стане син и наследник (ќерка и наследничка) на Твоето небесно царство. Зашто Ти си Бог наш, Бог Кој милува и спасува, Тебе слава Ти вознесуваме со Единородниот Твој Син и Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови. Амин“. Молитвата се чита за секој новокрстен кандидат посебно. За разлика од светата тајна Крштевање, која се извршува само еднаш во животот на човекот и има непоништлив карактер, светата тајна Миропомазание може да биде повторена, само во случај кога некој ќе отпадне од православната

вера поради слаба вера или поради заблуда во туѓи верски учења, па истиот повторно со каење сака да и се врати на православната вера. Со светото миро се помачкувале и царевите и кралевите при нивното крунисување. Светата тајна Миропомазание, како што спомнавме, се извршува веднаш и непосредно по крштевањето. Но во случај кога некој поради ризични околности бива крстен од лаик со правилно извршено крштевање, тогаш неопходно е епископот или свештеникот да ја изврши светата тајна Миропомазание врз тоа лице.

Време на подготовка и осветување на мирото

Како што веќе кажавме, мирото го осветува само епископот. Чинот на варење и осветување на мирото, низ историјата на Црквата бележи одреден развој, но само во надворешна, а не и во внатрешна смисла. Основните состојки, потребни за чинот, се елејот и виното, кон кои подоцна се додаваат разни мирисливи тревки, апомати и смоли, од кои мирото добива пријатен мирис. Познато е дека во минатото елејот се користел за зацелување на рани, како и при балсамирање на покојните, со што се успорувало или се спречувало неговото распаѓање. Токму истите овие материи ги зацелуваат духовните рани и го спречуваат духовното распаѓање на човекот. Осветувањето на мирото се извршува на Литургијата на Велики четврток. Откако епископот, со знакот на светиот крст ќе го благослови верниот народ, возгласува: „И да бидат милостите на Великиот Бог и Спасителот наш, Исус Христос, со сите вас“. Подготовките за чинот на мироварението започнуваат уште од Крстопоклоната недела. Тогаш се избираат виното, елејот и другите елементи. Во понеделникот од Страдалната седмица се започнува со чинот на мироварение, на кој му претходи чинот на водосвет и истиот се служи во мало одејание. Во текот на бавното и тивко мироварение, свештениците постојано го читаат Светото Писмо, додека, пак, ѓаконите го мешаат мирото. Во средата од Страдалната седмица, во смесата од елеј и вино, се додаваат уште 31. вид билки и аромати, кои се варат за да се соединат со претходно варената смеса. Потоа мирото се става во специјално направени садови, изработени со вретенест изглед и високо тенко грло, кои се нарекуваат алавастер. Мирото се чува на определено место во криптата на храмот до Велики четврток, од каде што епископот им го предава на свештениците со свечена литија да го внесат во храмот. Се внесува и претходно осветеното миро, кое се остава кај светиот жртвеник, а новото миро се чува крај светиот престол. Мирото се изнесува на Големиот вход на Литургијата и се поставува од левата страна на светиот дискос, каде што се осветува од страна на епископот. По осветувањето, во садовите со новоосветеното миро се налева по некоја капка од старото миро и обратно. Потоа, според потребите, мирото се делива по епархиите и парохииите, за со него да се миропомазуваат новокрстените христијани. Почитта кон светото миро е истоветна со почитта што ја имаме кон светото тело и крв Христови. Осветеното миро, исто така, се употребува и при осветување на новоизграден храм.

БЕСЕДА ЗА ВОСКРЕСЕНИЕТО НА МРТВИТЕ

■ СВЕТИ КИРИЛ ЕРУСАЛИМСКИ

Корен на секое добро дело е надежта во Воскресението. Очекувањето на отплатата, ја поттикнува душата кон добродетел. Работникот кој се надева на плата за трудот свој, подготвен е да истрпи секоја тешкотија. Ете, оние кои се трудат без надеж за надоместок, брзо го напуштаат своето дело. Војникот кој очекува да биде одликуван, секогаш е подготвен за војна. Сепак, никој не се стреми да ризикува за глупав крал, кој не ги одликува постигнувањата на своите војници.

На сличен начин, и секоја душа која верува во воскресението и во идната отплата, се грижи за самата себеси. Ете, кога не верува во воскресение и во идниот суд, се предава на грев и пропаст. Секој кој верува дека телото негово ќе воскресне, не го осквернува со разврат. Секој кој не верува во воскресението, се предава на гревот, и лошо го управува, како нешто туѓо, телото свое. Значи, многу е значајна догмата на светата наша Црква, која се однесува на воскресението на мртвите. Ова е основно учење на нашето православие. Иако од мнозина противници се оспорува, од вистината се потврдува. Идолопоклониците го оспоруваат, Самарјаните не веруваат, еретиците погрешно ја претставуваат оваа догма. Многу се приговорите. Сепак, една е вистината.

Ни зборуваат противниците: „Умре човекот и го погребаш“. Изгни во земјата и се разложи во црви. И црвите пловисаа. Телото, значи, се уништи и се избриша, што ќе се воскресне?”

Ни зборуваат уште - оние кои потонале, беа изедени од рибите, како што и овие (рибите) беа изедени од други. Оние коишто се бореле со ѕверови, постанаа храна на мечки и лавови, кои ги изедоа дури и коските нивни. Мршојадците и гавраните само што ги изедоа телата на мртвците оставени на земјата, ги фрлија и ги расфрлија далеку. Како тогаш ќе се соберат повторно членовите на телото? Се случува навистина, птиците грабливки, кои ги изедоа умрените, да изумрат далеку,

едни во Индија, други во Персија, трети во Европа. Како на крајот ќе се соберат телата на оние кои изгореа, чија пепел ветрот или дождот ја разнесоа?”

На сите овие работи ќе одговориме: за тебе мал и бессилен човек, секако се многу одалечени Индија од Германија и Шпанија од Персија. За Бога, сепак, Кој ја држи во раката Своја сецелата земја, сè е блиску. Не Го осудувај, значи, Бога почнувајќи од сопствената немоќ, но имај ја наука Неговата семоќ.

Сонцето, таа мала творба сред безграничното создание, ја затоплува со зраците свои сета земја, и воздухот, творба е и тој на Бога, ја опкружува земјата. Бог, значи, Кој го создаде и сонцето и воздухот, се наоѓа далеку од нас?

Претпостави дека мешаш различни семиња, и ги земаш во дланката своја. Тешко е за тебе, човекот, да ги разликуваш различните видови семиња и да ги одделиш во групи? Не, секако. Ако ти значи, можеш да ги разделиш оние кои се наоѓаат во раката твоја. Бог зар не може да разликува и да го раздели тоа што се наоѓа во Неговата сопствена рака?

Забележи и еден аргумент кој се однесува на правдата. Ги почестуваш добрите и ги казнуваш лошите. Ако си судија, ги пофалуваш добрите и ги казнуваш законпрестапниците. Ако ти, кој си смртен човек, делиш правда, Бог, Бесмртниот Цар на сè, не ќе дели правда? Ако, сепак, не постои иден суд, те прашувам - каде се наоѓа правдата на Бога, со оглед на тоа што многу разбојници умреа неказнети? Многупати, навистина, еден разбојник којшто направи педесет убиства, се казува за едно. Каде, значи, ќе се казни за останатите четириесет и девет? Гледаш дека ако не постои иден суд и отплата, ја осудуваш правдата на Бога. И да не се чудееш за одлагањето на идниот суд. Имај на ум дека секој подвижник се овенчува или се засрамува по подвигот. Подвигоначалникот никогаш не ги наградува подвижниците додека сè уште се борат, туку го чека крајот на подвигот и после испитувањето

ги принесува наградите и венците. Така и Бог, сè додека трае подвигот во овој живот, секогаш принесува една делумна помош на праведниците, а по смртта, сепак, им ја дава потполната плата. Ако не верувааш во воскресението на мртвите, зошто ги осудувааш грабливците на гробови? Ако се распадне телото и не постои надеж на воскресение, тогаш зошто се казнува грабливецот? Гледаш дека иако се одрекуваш со усните, во тебе престојува цело верувањето во воскресението.

Едно дрво кое ќе се исече, повторно ластари и цвета. Истото не може да се случи и со човекот? Семињата кои се засадија и се ожнија, остануваат во амбарите. Истото не може да се случи и со човекот, кој се жнее од овој свет? Прачката од лозата и гранките на другите дрвја, само што ќе се пресечат и пресадат, живототворат и плодоношат. Човекот, значи, за кого што овие се создадоа, откако падне во земјата, не е можно да се воскресне? Што е полесно - да создаде некој отпочеток една статуа, или повторно да ја изваја во истиот изглед оваа која падна и се скрши? Бог значи, Кој од ништо нè изваја, не е можно да ги воскресне оние

кои живееле и умреа?

Продолжувааш да не верувааш во сè она што е напишано за воскресението - погледни го природното создание и забележи ги појавите кои до денес се случуваат. Се сее пченицата или кое и да е друго семе. Семото паѓа на земјата и изгледа како да умира. Гние и е бескорисно како храна. Сепак, изгниеното семе воскреснува зелено, воскреснува најубаво. Ова жито, како и останатите семиња, настанаа за нас. Не настанаа за самите себе. Ако, значи, овие кои беа создадени за нас повторно оживеат откако ќе изумрат, самите ние, за кои оние се создадоа, не е ли можно да воскреснеме по нашата смрт? Кога е зима дрвјата изгледаат како мртви, каде се листовите на смоквата, каде се гроздовите на лозата? Во зима сите нешта изгледаат мртви. Напролет, сепак, сè се јавува зелено. Кога ќе стаса погодното време, тогаш од смртта се раѓа животот. Познавајќи го Бог твоето неверие, секоја година ти го објавува воскресението во овие пројави. Та гледајќи што се случува со оние што немаат душа, да поверувааш што се случува со оние што имаат душа.

Пред сто или двесте години, каде бевме сите ние? Не го познаваме начинот на создавање на човечкото тело? Не знаеш дека од просто, немоќно и безлично градиво се раѓаме? И од ова просто и немоќно градиво се обликува и човечкото тело, стекнува сила во нервите, сјај во очите, мирис во носот, слух во ушите, зборување на јазикот, отчукување на срцата, работа на рацете, движење на нозете и секоја друга карактеристика на членовите. И ова немоќно градиво се трансформира во корабостроител, или градител, или архитект, или работник, или војник, или војвода, или законодавец, или крал. Значи, откако од совршени градива нè направи Бог, не ќе може да нè воскресне откако ќе умреме? Оној, Кој толку ништовен материјал претвори во човечкото тело, не ќе може повторно да го воскресне кога ќе умре? Оној, Кој од непостоење го доведе постоењето, не ќе може да го воскресне созданието Свое? Земи еден севидлив доказ од ѕвезденото небо, и ќе видиш дека е можно воскресението од мртвите. Една небесна појава која се повторува секој месец. Месечината изгледа дека се намалува и смалува, толку многу што не ја гледаме воопшто. Повторно, сепак, се појавува, расте и ја добива претходната големина. И навистина, за да е поцелосен примерот, одвреме навреме имаме затемнувања на месечината и промени во светлината нејзина, сè додека таа не бидне црвена како крв. За да немаш неверие во воскресението на мртвите, ти кој се имаш изградено од крв, гледајќи ја промената на месечината - да поверувааш дека истото може да стане и со тебе.

Овие докази некој може да ги искористи кога расправа со неверни идолопоклоници. Бидејќи тие не го примаат Светото Писмо, победи ги со нив, со оружја кои не се од Писмата. Значи со силогизми и примери од природата. Овие безбожниците, немаат идеја за Мојсеевиот закон, за пророштвата на Исаија, за Евангелијата, за посланијата на апостол Павле.

Да видиме сега, како ќе се справиме со Самарјаните? Овие го примаат законот Мојсеев, но, сепак, не ги признаваат пророците. Како, значи, ќе ги убедиме

во воскресението на мртвите? Да ги искористиме текстовите кој ги воспримаат. Му зборува Бог на Мојсеја: Јас сум Бог на Авраама, Бог на Исака и Бог на Јакова (II Мојс 6 ,3). Бездруго, со овие зборови признава дека Авраам, Исаак и Јаков не се исчезнати, но постојат. Зашто, ако не постоеја, Бог ќе беше Бог на непостоечки битија. Кој цар има речено дека е цар на непостоечки војници? Кој богат уште покажува богатства што ги нема? Треба, следствено на ова, да постојат и Авраам, и Исаак и Јаков. Само така Бог ќе е Бог на живи. Не рече Бог - бев Бог нивни, туку сум Бог нивни.

Самарјаните имаат забелешки и на овој дел. Истакнуваат дека може да живеат душите на Авраам, на Исаак и на Јаков, телата нивни, сепак, не е можно да воскреснат.

Ќе им кажеме: Жезолот на праведниот Мојсеј беше во можност да се претвори во змија (II Мојс 3-2 ,4). Зар телата на праведните не можат да живеат и да воскреснат? Првата промена, која е неприродна, се оствари. Втората промена, која е согласна со природата, не може да се оствари? Жезлот на Арон, штом се пресече - изумре и без трага од вода - процвета. А беше внатре во кука. Како и да е, процвета како да беше во поле. Иако се наоѓаше во сува средина, во една ноќ плодороди како дрвјата, кои многу години се напојуваат. Жезолот на Арон, значи, воскресна. Самиот Арон не ќе воскресне? И Бог, Кој направи чудо врз едно дрво за да му го подари свештеноначалството, не ќе направи чудо над самиот Арон за да му го подари воскресението?

Жената на Лот постана столб од сол (I Мојс 26 ,19). Плотта се претвори во сол. Мртвата плот не може повторно да биде плот жива? И ако жената на Лот се претвори во столб од сол, жената на Авраам не е можно да воскресне? Со каква сила бидна преобразбата на бојата на раката на Мојсеј, која побели како снег и потоа повторно се промени? (II Мојс 7-6 ,4) Бездруго, по Божја заповед. Ако, значи, тогаш заповедта имаше сила за таквите промени, сега нема?

Како се создаде човекот? Ова го пишува првата книга на Стариот завет - Битие. Го сотвори Бог човекот од прав земен (II Мојс 7 ,2). Ако, значи, правот стана плот, умрената плот не може повторно да биде жива?

Да запрашаме, од што се создадоа небесата, сводот и морињата? Од што настанаа сонцето, месечината и звездите? Како се создадоа птиците, рибите и, воопшто, сите животни? Ете, безброј различни битија се создадоа од ништо, ние луѓето, кои сме икони на Бога, не е можно да воскреснеме? Како што вели праведниот Јов - за дрвото постои надеж на повторно разлистување? Зашто, ако се пресече, може повторно да процвета и ластарот негов не ќе се изгуби. Ако дури и остари коренот негов и се исуши стеблото негово, ќе процвета повторно со полевање и ќе плодотвори како новопосадено (Јов ,14 9-7). Ако, значи, ова се случува со дрвото, не може да се случи со човекот? Се губи и исчезнува умрениот?

Пророкот Исаија вели: Ќе воскреснат мртвите и ќе се крената оние кои се наоѓаат во гробниците (Ис ,26 19). Пророкот Језекиел објавува: Ете што вели Господ - Ќе ги отворам гробниците ваши и ќе ве воскреснам од гробовите ваши (Ез 12 ,37). Пророкот Даниил вели:

Мртвите кои се наоѓаат закопани во земјата, ќе воскреснат - едни за да живеат вечно, а други за да соочат со вечен срам и презир (Дан 2 ,12).

Многу извадоци од Светото Писмо се однесуваат на воскресението од мртвите. Како прост пример го наведуваме четиридневното воскресение на Лазара (Јн 44-1 ,11), воскресението на синот од вдовицата во Наин (Лк 17-11 ,7), ќерката на началникот на синагогата Јаир (Мт. 26-18 ,9). Да го наведеме, исто така, и тоа дека во часот на распнувањето на Господа се распарчија карпи, се отворија гробници и воскреснаа тела на многу умрени (Мт 53-51 :27). Пред сè, сепак, да се присетиме дека и самиот Христос воскресна од мртвите (Мт ,28 8-1).

Освен овие случувања од Новиот завет, можеме да се присетиме на примери и од Стариот завет - на пророкот Илија и на синот на вдовицата кој тој го воскресна (III Царства 24-17 ,17). Исто така и пророкот Елисеј - кој изврши две воскресенија, едно додека живееше и едно по смртта своја. Кога живееше, воскресна едно дете со здивот свој (I Царства 37-32 ,4). За да се пројави, сепак, дека не се почестени само душите на светиите, но и во телата постои Божествена благодат, мртовецот, кого го симнаа во гробницата на Елисеј, оживеа само што се допре до мртвото тело на пророкот (I Цар 21-20 ,13). Мртвото тело можеше и воскресна друго мртво тело. Тоа тело што веќе се наоѓаше во гробот, му даде живот на мртвиот. И, ете, даде живот, но самото остана во гробот како и претходно. Зошто? За да не и се припише чудото само на душата на Елисеј, за да се докаже дека иако отсуствува душата, сепак, во телата на светиите, откако во нив толку години живееше свети души, се наоѓа Божествена благодат. Овие тела им послужија на светите души и заради тоа се облагодатија. Да не бидеме како безумните, та да не веруваме во ова случување. Зашто, ако облеката и платната на светитиите, кои се наоѓаат надвор од телото, допираат болни и ги исцелуваат, колку повеќе самото тело на пророкот ќе ја има благодатта да воскресне мртов.

Да се присетиме дека и апостолите воскреснаа мртви: Петар ја воскресна Тавита во Јопа (Дела 42-36 ,9), Павле го воскресна Евтихиј во Троада (Дела 12-7 ,20) и останатите апостоли воскреснаа други, иако не се наведуваат во Светото Писмо сите чуда на секој еден од апостолите. Да се сетиме, исто така, и на она што им го напиша Павле на Коринѓаните: *Како ќе воскреснат мртвите и со кое тело?* (I Кор 53 ,15). Пишува - *ако мртвите не воскреснуваат, тогаш ни Христос не воскресна* (I Кор 16 ,15). Ги нарекува безумни оние кои не веруваат во воскресението на мртвите. И на Солунѓаните им напиша: *Сакам да знаете, браќа, што ќе биде со оние кои умреа, за да не жалите како неверните кои немаат надеж во ништо. Зашто, штом веруваме дека Исус умре и воскресна, така и Бог оние кои умреа, верувајќи во Исуса, ќе ги воскресне за да живеат со Него* (I Сол 14-13 ,4). Внимавајте, Павле отворено проповеда: *Ова тлено тело ќе биде нетлено, смртното ќе биде бесмртно* (I Кор 53 ,15).

Телото ќе воскресне и, особено, не така немоќно, какво што е сега, но имајќи стекнато нетленост. Не ќе

поднесува ништо од болката, од болеста, од смртта. Ќе ја промени состојбата, како што и железото, кое влегува во пламенот, се претвора во една пламена маса. Вака некако ќе се претворат особеностите на телото наше, согласно со волјата на Господа, Кој ќе ги воскресне. Ќе воскресне ова тело и не ќе го има истиот состав, но ќе живее вечно. Нема да има потреба од вообичаената храна за да се одржи, ниту од скали за да се крева. Телата, особено тие на светиите, ќе засветлат како сонцето, како што е напишано (Мт 43,13). Ќе го стекнат

сјајот на месечината и на целото небо. Предвидувајќи го Бог со овие пророчки зборови неверието на луѓето, им ја подари на малите црвчиња можноста да светат како светулките (се мисли на инсектот светулка - заб. прев.) Така, од ова коешто луѓето веќе го гледаат во природата, да почнат да веруваат во она кое пренадлежи да се случи. Бог, Кој го даде светењето на безначајни црвчиња, може сигурно да направи еден свет човек да свети.

Ќе воскреснеме сите со негнилежни вечни тела. Не ќе ги имаме, сепак, сите ние истите тела. Светиите ќе имаат прославно тело, подобно и способно да заедничари со ангелите. И грешниците ќе имаат вечно и нетлено тело, подобно, сепак, да трпи бескрајни казни со тоа што нема да изгори и да исчезне во пламенот на вечниот оган. Бог праведно ќе им надомести на телата на светиите или ќе ги казни телата на грешниците. Зашто, ниедна

наша дејност не се случува без соучество на телото. Пцуеме со устата - се молиме со устата. Блудствуваме со телото - девствуваме со телото. Даваме милосрдие со раката. Воопшто, во секоја дејност соучествува и телото. Бидејќи во се слугува телото, праведно е и во идниот живот да учествува било во наградата било во казната. Пророкот Даниил пишува: *Милиони и милијарди ангели стоеја пред Него подготвени да Го служат* (Дан 10,7). Ова не значи дека бројот на ангелите е само толкав. Пророкот ги користи овие зборови, сакајќи да го покаже

нивното безбројно мноштво. Со сето ова мноштво ангели ќе се појави Троичниот Бог на идниот суд. Една ангелска труба ќе возгласи и ќе ги повика сите, со сите нивни веќе видливи дела. Сметате дека не треба одовдека да размислуваме за оној час и отсега да се плашине? Зар, и покрај тоа што нема да бидеме осудени со друго наказание, мала казна е тоа што ќе се посрамотиме пред толкаво мноштво? Нели многупати повеќе преферираме да умреме, отколку да се посрамиме пред пријателите? Да се заинтересираме и да се исплашине уште отсега, за да не се случи да нè отфрли тогаш Господ. Бог ги познава сите работи, нема потреба да истражува и да испитува. Немој да размислуваш: во мракот на ноката згрешив, правејќи неетички дела и магии или нешто друго, безбеден сум зашто никој не ме виде. Тогаш сите нешта ќе бидат јавни - Бог ќе ги суди тајните дела на луѓето. Страшното лице на Судијата ќе те принуди да ја кажеш вистината. Самата совест ќе те разобличува и делата твои, кои ќе те следат, ќе

те разгласуваат. Судијата не ќе има потреба од книги. Ова го зборува Самиот Он: *Ќе се соберат пред Него, сите народи, и ќе ги раздели, како што ги разделува овчарот, овците од козите* (Мт 32,25). Како овчарот ги разделува овците од козите? Можеби има потреба да советува книги, за да расуди кои се овци, а кои кози? Не ли ги расудува веднаш по изгледот? Меката волна не ја покажува овцата и острата волна козата? Со истата леснина ќе се покаже тогаш дали нашите дела очистиле со исповедта? Наликуваат ли на мека и чиста волна, или остануваат со неопростени гревови и наликуваат на остра и валкана волна?

Да се подвизуваме за да го достигнее спасението, со дерзновение да го примиме Вечниот Цар Христос, Кој умре и воскресна, и царува во бесконечни векови. Амин!

ВЕСТИ И НАСТАНИ

ОД ЕПАРХИЈАТА

01 Средба со г. Тони Коцевски,
градоначалник на Општина Јегуновце

02 Село Сетоле – Тетовско;

03 Недела на сите македонски светии - Тетово;

04 Света тајна Крштение над новороденчето
Дамјан Симјановски од Тетово;

05 Осветување на новиот храм „Св. Петка“, с. Церово - Гостиварско;

06 Групна венчавка во храмот „Св. Кирил и Методиј“ - Тетово;

07 Професорите од Македонската православна богословија „Свети Климент Охридски“ во посета на Лешочкиот манастир;

08 Хуманитарна акција на ТГЕ;

09 Рождество Христово - Гостивар;

10 Обрезание Господово - Тетово;

11 Водокрст - Тетово;

12 Богојавление (Водици) - Гостивар;

13 Средба со градоначалникот на Гостивар, г. Невзат Бејта;

14 Хуманитарна акција на ТГЕ;

15 Одбележан споменот на светите три Ерарси - Тетово;

16 Св. мч. Трифун, закројување лозје - Тетово;

17 Консултативна средба за дефинирање на проектот за реконструкција на стариот конак на Лешочкиот манастир;

18 Света тајна Крштение над новороденчето Теодор Симјаноски од Тетово;

19 Трибина на тема: „Пост, молитва, исповед и причест“ - Тетово;

20 171. година од упокојувањето на игуменот Кирил Пејчиновиќ - с. Лешок;

21 Трета недела на Великиот пост – Крстопоклона, Гостивар;

22 Ректорот на УКИМ во посета на Тетовско-гостиварската епархија;

МОЛИТВА КОН СВЕТИОТ ДУХ

Цару Небесен, Утешителу, Духу на Вистината, Кој си насекаде и се исполнуваш, Ризнико на добрини и Животодавче, дојди всели се во нас, и очисти не од секаква нечистотија и спаси ги Благии, душите наши.

ТРОПАР НА ПЕДЕСЕТНИЦА

Благословен си Христе Боже наш, Кој рибарите ги направи премудри ловци, кога им Го испрати Светиот Дух, и преку нив ја улови вселената, Човекољупче, слава Ти.

Денес во градот Давидов сите народи видоа преславни (работи), кога Светиот Дух слезе во огнени јазици, како што раскажува богоглаголивиот Лука, кога вели: Кога учениците Христови беа собрани заедно, се слушна шум, како да идеше силен ветар, и се исполни домот каде што тие седеа, и сите почнаа да говорат туѓи јазици, ново учење, нови заповеди на Света Троица.

Светиот Дух беше од секогаш, и е и ќе биде, ниту започнува, ниту престанува, но секогаш е вброен со Отецот и со Синот со еднакво достоинство; Он е Живот и живот твори, Светлина и подател на светлината, Самодобар и извор на добрина, преку кого се познава Отецот и Синот се прославува, и од сите се поава како една сила, со еднаква чест, едно поклонување на Света Троица.

(Од хвалитните стихии на Педесетница)

текстовите се превземени од книгата : Цветен Триод - Скопје 2009 година.

ОГЛЕДАЛО

главен уредник:

Миџројолиџ џеџовско-госџиварски г. Јосиф

редакција:

презвиџер Александар Сџојаноски, презвиџер Жарко Мицкоски

графички дизајн и ликовно обликување:

Ангел Мицевски

Фоџографии за весџи и насџани:

Синиша Георгиев

сорабоџници:

проџопрезвиџер Ненад Ѓорѓески, Пеџар М. Пеџковски

Лекџура: презвиџер Бобан Миџевски

Благодарносџ до г. Звонко Сџојановски (уд с.Враџница), кој го помогна
печаџењеџо на ова списание.